

Christiansen: Naar man ser paa det nærværende Lovforslag med samt sine 74 Paragraffer, og selv om man gør det noget flygtigt, saa faar man den Fornemmelse, at disse indeholde ikke saa fornuftige og formaalstjenlige Bestemmelser til Afhjælpning af de Mængder, som klæbe ved vor nuværende Næringslov. Men gaar man noget mere energisk til Værk, tager man Paragraf for Paragraf frem og overtænker den, da faar man fuld Erkendelse af, at her foreligger et godt Grundlag til Udarbejdelsen af en ny Næringslov. Selvfølgelig — og det vilde jo være uforståeligt andet — et saa stort og saa vigtigt Lovforslag som dette, der vil faa saa stor Betydning og Rækkevidde, kan man ikke vente forelagt saaledes, at man skulde kunne slutte sig dertil i alle Enkeltheder. Der er ogsaa adskillige af disse Forhold, som jeg kunde ønske forandrede, og der er andre, som jeg maa kræve forandrede for at give dem min Tilslutning.

Jeg har set adskillige Steder omkring i Landet, hvor mine Standsfæller har holdt Møde, og de have sluttet sig en bløt til Næringslovkommissionens Forslag og have nøjedes med at udtale en Tak til Kommissionen for det store Arbejde, som her er udført. Men naar man gaar til et saadant Skridt, saa tror jeg rigtigt, det ligger i, at man har gennemløst Forslaget flygtigt og har glemt at tage Paragrafferne enkeltvis frem til Overvejelse. — Der er noget, der straks falder i Øjnene i dette Lovforslag, og det er den stærkende Modsatning, der kommer frem i Opfattelsen af vort Næringsliv nu i 1893 i Forhold til Opfattelsen i 1857. Den Gang raabtes kun paa Frihed og atter Frihed, og man sparkede med koldt Blod alt det gamle og tilvante over Bord og troede paa den Maade at blive henflyttet i idylliske Tilstande, men Tidens Erfaringer have lært, at den Frihed, der krævedes, og som man den Gang fik — og jeg tør vel sige i Overmaal — har ikke banet Vej for et gunstigere Næringsliv. Nu kræves der Tvang i samme Forhold, som der før krævedes Frihed, og man tager nu ikke i Betænkning at bagbinde sig ved Love og Anordninger, hvor man før havde den mest uindskrænkede Selvbestemmelsesret. Den Kommission, der har været nedsat til Undersøgelse af Næringslivet og Næringsloven, er jo ogsaa med Hensyn til Tvang gaaet ikke saa ganske lidet videre, end der kunde sanktioneres af den højtærede Indenrigsminister. Dette giver mig Anledning til ogsaa straks at udtale, at naar vi nu forlade Friheden og gaa tilbage til det gamle tvungne Forhold, maa

det ske meget forsigtigt; det maa i alt Fald ske under saadanne Former, at de i sig selv ikke indeholde Sporen til Vilkaarlighed eller den deraf flydende Misfornøjelse. Der er et Forhold, som ligeledes er stærkt iøjensaldende, og som gaar gennem, jeg tør næsten sige, de allerfleste af Lovforslagets Paragraffer, og det er den store Bemyndigelse, der gives Indenrigsministeriet. Det er ikke i et enkelt Tilfælde, men det er næsten i alle Tilfælde, at Afgørelsen bliver lagt i Indenrigsministerens Haand. Jeg synes næsten, at det maa være ubehageligt for en Minister at faa den megen Tillid og den megen Bemyndigelse tildelt, thi det kan næppe være andet, end at i mange Forhold vil det betyde, at der kan komme Ting frem, som betragtes som Vilkaarlighed, jeg haaber kun som antaget Vilkaarlighed; men det vil absolut bringe Misfornøjelse til Stede. Jeg skal imidlertid kan forudstille den Bemærkning, at hvis jeg her var overbevist om, at vi her i Landet altid havde en Indenrigsminister, der var lige saa praktisk og human tænkende, som den nuværende Indenrigsminister er, skulde jeg ikke et eneste Øjeblik tage i Betænkning at lægge denne betydelige Magt og Myndighed i enkelt Mand's Haand, men da vi end ikke have den allerringeste Rytterier for, at de kommende Indenrigsministre ligne den nuværende, maa jeg erklære, at jeg ikke kan gaa med til at lægge en saadan Myndighed i Ministerens Haand, men jeg mener, at naar vi nu skulle gaa over i andre Forhold, maa det ske under bestemte og lovbundne Regler. Netop denne ministerielle Bemyndigelse kan behøves gennem Forslaget om tvungne Jagprøvers Indførelse. Næringslovkommissionens Fjerde foreslog tvungne Jagprøvers Indførelse. Dette Forslag optoges af Ministeren, og jeg for mit Vedkommende kan meget godt slutte mig dertil, og jeg maa udtale, at hvis jeg kan faa en lille Tilføjelse anbragt deri, vil jeg endda hilse denne Bestemmelse med stor Glæde. Der er mange Haandværkere og i det hele taget mange næringsdrivende, der ønske at gaa et Skridt videre. De ønske en Bestemmelse optaget, at alle Lærlinge i Fremtiden skulle aflægge en Dueltighedsprøve ved Læretidens Ophør. Men hvilke Bestemmelser der end tages, saa kunne vist alle være enige om, at saaledes som Forholdene nu have udviklet sig, er det aldeles uansændigt og urigtigt, at unge Lærlinges Opdragelse i deres Jag overlades til Fjøl, som ikke have lært endog det allermindste af det Jag, som de skulle oplære andre i. Den danske Haandværkerstand udtaler sig i alt Fald, om ikke enstemmig